

# SZTUKA FOTOGRAFII – JAK ROZBUDZIĆ PASJĘ DO UWIECZNIANIA PRZELOTNYCH CHWIL

Sylvia Jędrzejewska<sup>1</sup>, Piotr Ablewski<sup>2</sup>

<sup>1</sup>ZS UMK Gimnazjum i Liceum Akademickie w Toruniu

[sylvia.jedrzejewska@windowslive.com](mailto:sylvia.jedrzejewska@windowslive.com)

<sup>2</sup>Instytut Fizyki, Wydział Fizyki Astronomii i Informatyki Stosowanej,  
Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 87-100 Toruń, ul. Grudziądzka 5/7

*Abstract. These days people less and less often stop and notice small details of the world. Remedy for that can be found in the photography. With the photos, we are able to capture the moments and recall it in the future. The art of the photography is not the graceful act of creation made with the expensive camera, but the idea and, most of all, great fun!*

## 1. Wstęp

Fotografia, którą możemy nazwać „rysowaniem światłem”, towarzyszy ludziom od wielu lat. Wszystko zaczęło się od naświetlania przez bardzo długi czas (co najmniej ośmiu godzin) nałożonego na szkło lub metal minerału zwanego bitumenem. Technika ta nazywana jest heliografią [2]. Dzięki niej ludzie zyskali szansę na uwiecznianie ulotnych chwil.

Po latach wynalezione zostały błony światłoczułe, znane również jako klisze fotograficzne. Były one wywoływane i utrwalane w ciemni, przy pomocy płynnych środków chemicznych. Metoda ta pozwalała na uzyskanie obrazu dowolnego formatu [6]. Warto zauważyć, iż klisze składały się z ograniczonej liczby kadrów i miały różne rozmiary. Jakość fotografii otrzymanej po wywoływaniu zależała od jej formatu i rozmiaru zastosowanej kliszy.

Z czasem fotografia uległa cyfryzacji. Obrazy tworzone są obecnie z użyciem matrycy światłoczułej – przetwornika obrazu – i zapisywane na cyfrowym nośniku danych. W celu otrzymania papierowej fotografii nie potrzeba ciemni, a jedynie drukarki podłączonej do komputera.

Mimo wszechobecnej cyfryzacji nie należy zapominać o fotografii analogowej – mama ona wciąż szerokie grono fanów. Jest to spowodowane jej niepowtarzalnością – każde zdjęcie jest odrobinę inne, przez co oryginalne. Oczywiście, fotografia cyfrowa daje większe możliwości – nie ma ograniczeń związanych z liczbą zdjęć, a jedynie co

może zatrzymać każdego fotografa to pojemność karty pamięci lub brak zapasowego źródła zasilania. W przeciwieństwie do fotografii analogowej, fotografia cyfrowa daje możliwość podejrzenia wykonanego zdjęcia bez jego wywołania i w razie potrzeby usunięcia i ponownego powtórzenia ujęcia. [7]

Niezależnie od tego czy zdjęcie wykonane zostanie aparatem analogowym czy cyfrowym, uzyskany efekt zależy jedynie od fotografa. Nie trzeba być specjalistą, aby uzyskać ciekawy rezultat. Często wystarczy dobry pomysł oraz odrobina cierpliwości.



Rysunek 1 Aparat analogowo-cyfrowy oraz aparat analogowy

## 2. Bokeh – czyli jak ozdobić zdjęcie bez użycia filtrów

W fotografii portretowej, choć nie tylko, często wykorzystywany jest efekt bokeh. Jest to sposób oddawania nieostrości obiektów znajdujących się poza głębią ostrości (w tle) [1]. Obiekt pierwszoplanowy jest w obszarze głębi ostrości i pozostaje ostry, natomiast elementy znajdujące się poza ostrą strefą są rozmyte i odzwierciedlają kształt otworu przesłony.

Aby uzyskać efekt bokeh niezbędna jest nakładka na obiektyw, dzięki której wszystkie światła w tle zostaną rozmyte w kształt np. serca [4]. Istnieje możliwość zakupu gotowych nakładek, jednak chwila pracy i można samodzielnie wykonać nakładkę na obiektyw. Niezbędne do tego są m. in. czarny gruby papier, nożyczki lub dziurkacz ozdobny (pozwalający wycinać kształty inne niż koła). W przypadku samodzielnego wycinania wzorów potrzebne są cierpliwość i dokładność, aby końcowy efekt wyglądał dobrze.

Wykonanie nakładki jest proste. Należy wyciąć podłużny kawałek papieru, zawinąć na obiektywie i zakleić. Następnie nakłada się papierową nakładkę z wyciętym wzorem i dokleja do paska. Uczniowie mają różne pomysły na wykonanie nakładki – inwencja twórcza jest tu mile widziana.



**Rysunek 2** Efekt bokeh bez użycia nakładki na obiektyw



**Rysunek 3** Efekt bokeh z użyciem nakładki na obiektyw

### **3. Namiot bezcieniowy – zrób to sam**

W fotografii produktowej często wykorzystywana jest fotografia bezcieniowa [3]. Realizuje się ją przy pomocy tzw. namiotów lub stołów bezcieniowych. Pozwalają one – jak sama nazwa wskazuje – na pozbycie się wszelkich cieni przy fotografowanym przedmiocie. Przedmioty fotografowane w ten sposób są w większym stopniu ekspozowane i równomiernie doświetlone. Ten styl fotografii jest często wykorzystywany, aby poprawić walory estetyczne oferowanego przez sprzedawców towaru.

Namioty bezcieniowe mają różne rozmiary, na rynku można znaleźć też takie, które pozwolą na wykonanie zdjęcia bezcieniowego dużego przedmiotu lub nawet człowieka. Dzięki temu, w późniejszym etapie obróbki zdjęcia, można łatwo budować fotomontaże.

Na potrzeby koła fotograficznego wystarczy niewielki namiot bezcieniowy. Wykonanie samodzielne niejednokrotnie będzie tańsze niż zakup gotowego. W sklepach z artykułami domowymi można znaleźć białe materiałowe (składane) pudełka różnych wymiarów – jest to podstawowy element niezbędny przy tworzeniu namiotu bezcieniowego. Niezbędne są również 2 lub 3 lampy biurkowe z żarówkami halogenowymi lub świetlówkami o tej samej temperaturze barwowej oraz arkusz papieru (kolor zależy od tła, na jakim chcemy uwiecznić fotografowany przedmiot). Przydatne będą również nożyczki, taśma klejąca lub bądz klipsy.

Pudełko należy rozłożyć, wkleić do środka papier tak, aby uzyskać gładką powierzchnię tła. Dokładne instrukcje dotyczące budowy takiego namiotu bezcieniowego znaleźć można w [5]. Gotowy namiot doświetla się z dwóch stron lampami biurowymi. Trzecia lampa służy do doświetlenia przedmiotu z przodu lub z tyłu – zależnie od potrzeb i efektu, jaki fotograf chce uzyskać.



**Rysunek 4** Przykładowy namiot bezcieniowy



**Rysunek 5** Przedmiot sfotografowany w namiocie bezcieniowym

## 4. Ciekawe efekty bez specjalnych programów

### 4.1. Wykorzystanie lusterka lub ekranu telefonu

Odbicie obiektu imitujące obraz przedmiotu w tafli wody lub zwyczajne przeglądanie się w lustrze jest ciekawym sposobem na urozmaicenie niejednego zdjęcia. Dzięki tej metodzie można uzyskać efekt wielokrotnej immersji (zagłębienia) – wystarczy sfotografować obraz odbity od dwóch luster. Efekt ten jest bardzo często wykorzystywany przez osoby robiące selfie.



Rysunek 6 Odbicie boczne w lusterku



Rysunek 7 Odbicie od dołu w tafli lustra



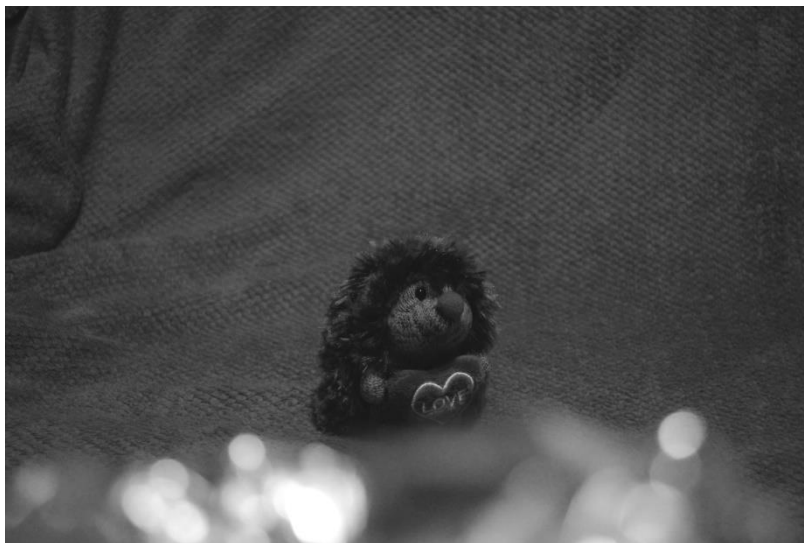
Rysunek 8 Odbicie od dołu w ekranie telefonu

#### 4.2. Słońce w pochmurny dzień z pomocą latarki

Gdy pogoda nie dopisuje, a na zdjęciu pożądanym jest efekt flary tworzonej przez słońce – nic prostszego! Niezbędna do tego będzie latarka. Wystarczy również dioda w telefonie. Należy skierować światło w stronę obiektywu, zmieniać jego pozycję i kąt świecenia oraz obserwować efekt. Oczekiwany rezultat to rozbłysk do złudzenia przypominający promienie Słońca.

#### 4.3 Folia spożywcza i aluminiowa w fotografii

Nieodzowne wyposażenie każdej kuchni – folia spożywcza lub aluminiowa – wystarczy, aby stworzyć ciekawy efekt na zdjęciu. Należy kawałek folii lekko pognieść i przyłożyć do obiektywu (można otoczyć cały obiektyw lub przyłożyć folię z jednej strony) – zdjęcie zyska wtedy ciekawe obramowanie, odbicie światła oraz imitację nietypowej scenarii.



Rysunek 9 Zdjęcie z użyciem foli aluminiowej

## Literatura

1. Bokeh, serwis Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Bokeh>, ostatni dostęp 29.05.2019 roku.
2. Historia fotografii, serwis ciekawe.org poświęcony różnym informacjom, <https://ciekawe.org/2015/09/08/historia-fotografii/>, ostatni dostęp 29.05.2019 roku.
3. Hunter F., Biver S., Fuqua P., *Światło w fotografii. Magia i nauka.*, GALAKTYKA, Łódź 2012.
4. Jak uzyskać na zdjęciach piękny bokeh?, serwis WP fotoblogia, <https://fotoblogia.pl/5922,poradnik-jak-uzyskac-na-zdjeciach-piekny-bokeh>, ostatni dostęp 29.05.2019 roku.
5. Jak zrobić domowy namiot bezcieniowy do zdjęć?, serwis WP fotoblogia, <https://fotoblogia.pl/9444,jak-samemu-zrobic-domowy-namiot-bezcieniowy-do-zdjec>, ostatni dostęp 29.05.2019 roku.
6. Langford M., Fox A., Sawdon Smith R., współpraca: Renn P., Nolle C., *Fotografia według Langforda dla fotografów czyli jak opanować tę sztukę.*, Wydawnictwo Wojciech Marzec, Warszawa 2012
7. Wójcik T., *ABC Fotografii Cyfrowej*, BUCHMAN, Piastów 2002.